

Иван Пандъков <ivanpandakov@gmail.com>

Сдружение Балканка - Многоцелеви доклад относно сияйното бъдеще на хидроенергетиката и управлениеот на отпадъците

Иван Пандъков <ivanpandakov@gmail.com>

30 март 2021 г., 11:20 ч.

До: Басейнова Дирекция ИБР Пловдив <bd_plovdiv@abv.bg>, riewpz@riewpz.org, dunavbd@bDDR.org, Приемна на Министерския съвет <ms_priemna@government.bg>, kzhivkov@moew.government.bg, r.dilova@government.bg, cabinet.minister@moew.government.bg, anikolova@moew.government.bg, MOEW BULGARIA <press@moew.government.bg>, ivelina.vasileva@parliament.bg, S.Ivanov@parliament.bg, itodorova@moew.government.bg, bdvarna@bsbd.org, БДЗБР <bdblg@wabd.bg>, m.kalugerov@moew.government.bg, Красимира Бръмчева <kbramcheva@moew.government.bg>, rosip@moew.government.bg, mbabukchieva@moew.government.bg, KOSV@parliament.bg, office <office@iara.government.bg>, RIOSV <riosv@riew-sofia.org>

Уважаеми дами и господа,

В качеството си на председател на УС и отговорник по проблемите свързани с околната среда в Сдружение Балканка - гр.София, Ви информирам за следното: в изпълнение на програмата на Сдружението за спасяване на българските реки от убийственото влияние на ВЕЦ и на всякакви други вредни въздействия върху реките у нас, във връзка с поетия ангажимент да помагаме на структурите на МОСВ и БД, представям доклад относно посетени реки на територията на БДУВИБР на 27.03.2021г., разположени на територията и на РИОСВ Пазарджик, и РИОСВ София. Молим да разгледате внимателно, защото докато ние си седим вкъщи, животът в реките изнемогва (там, където изобщо е останал) - а ние в този ден не можахме да го открием, въпреки усилията, които положихме!!!

Настоящият доклад е насочен специално до БДУВ-ИБР и РИОСВ Пазарджик, но го пращаме до всички БД, с една единствена цел: да виждат какво се случва навсякъде. Нашите проверки нито са целенасочени, нито имаме някаква друга цел освен една единствена: опазване на местообитанията, чрез повишаване на информираността сред обществото и компетентните органи и засилване контрола над ползвателите на вода, защото явно те не могат да се самоконтролират.

Моля, прочетете докрай, защото това е приказката за българските реки след 10 години ПУРБ-ове, след 13 години ЗВ, ЗБР, при налични ЗОПОЕЦ, ЗООС и други.

ВЕЦ Света Петка на река Крива река

Както знаете, това е една от "любимите" ни централи, за която до този момент сме Ви изпратили над 10 доклада от 2013г. до сега. Съобщаваме Ви, че всеки път като отидем на реката оставаме с усещането, че вие просто не съществувате, така както и от река Крива е останал само блед спомен.

Координатите на водохващането са: 42.193333, 23.900916

За направеното посещение може да се запознаете от снимките и видеото, качени на нашия сайт: <https://dams.reki.bg/0257-dam/2021-03-27>

Както също добре знаете, тази централа е построена при огромни нарушения на всякакви норми и правила, **на екологичните води на цялата каскада след Белмекен и Сестримо**. При посещението, видимо централата не работеше, през рибния проход се изпускаха водни количества в рамките на допустимото по разрешително, което при така модифицираното корито и както може да се очаква от 40л/с - се процеждаха в чакъла и от реката не оставаше нищо.

Сигнализирахме ви за още нещо. **При последното ни посещение преди 2 години в района, реката над мВЕЦ Света Петка беше жива, с чиста планинска вода и в нея имаше живот. За бруталното престъпление на НЕК обаче само съдим по състоянието на реката в момента. В коритото на река Крива над мВЕЦ Света Петка реката едва църцореше. Няма ги вировете, няма го и живота, а камъните са покрити с една зеленикава изгнила слуз и са обрасли. Видимо състоянието на река Крива е силно влошено и всички следи сочат или за отминало осушаване, или са резултат от едва църцорещата вода след каскадите на НЕК, за което сме сигурни, че НЕК нямат вина и си спазват всички правила!**

Водохващане на Завод за хартия в Белово, река Крива река, непосредствено преди ОРУ 400kV на подстанция Ветрен

Още един "любим" наш случай, за който сте получили десетина сигнала през годините. Отново на изтормозената река Крива река.

Координати на водохващането са: **42.241617,23.933550**

За направеното посещение може да се запознаете от снимките, качени на нашия сайт: <https://dams.reki.bg/0487-dam/2021-03-27>

С предходни посещения и история може да се запознаете от следния линк подробно: <https://dams.reki.bg/0487-dam/0487-dam>

При нас водохващането е качено с име ВЕЦ Момина Клисуре, но впоследствие се оказва, че тази вода се взема за завода за хартия в Белово(научихме го от работници, почистващи водохващането при едно от посещенията ни).

Посещението е при пролетно снеготопене, доколкото такова може да се наблюдава под каскадата Белмекен - Сестримо. След водохващането протичат водни количества.

Припомняме, че съгласно отговор по ЗДОИ, получен от БДИБР, дълги години това водохващане работеше без разрешително и не беше известно на компетентната институция.

Сега пристъпваме към описание на наблюдението. При настоящето посещение се натъкнахме на проведени сериозни дейности в района на водохващането. Теренът и достъпът до водохващането са напълно изринати, премахнати са дървета, прокаран е брод през реката. Наблюдава се изкопаване на водно огледало над водохващането с което е отстранен наноса.

Рибен проход продължава да няма, нито са извършвани никакви модификации по самото водовземно съоръжение (като например да се премахне надграждането с 40см, което е направено в допълнение на старо водохващане и което с очите си сме видели, че възпрепятства миграцията на пъстървите).

Под водохващането обаче се е случило нещо, за което сме силно изненадани. в Коритото на реката са изсипани огромно количество речни камъни и чакъл. Първоначално ни се стори, че някой е правил опит да прави нещо, като рибна рампа, с цел да се намали височината на бента, но си казахме, че това не може да е толкова нескъпосано. Каквото и да е мислено и вършено, то по никакъв начин не е повлияло положително на реката, а точно обратното. Затрупаният участък преди беше водно огледало с прилична дълбочина. Лятно време, когато това водохващане напълно пресушеше реката(това също може да го видите на нашия сайт <https://dams.reki.bg/0487-dam/2016-07-11>), там беше единственото място, където нещо оцеляваше в реката, чакайки или смъртта или благосклонността на природата, да завали малко дъжд(на НЕК да пуснат вода никой не разчита). Освен това, като имаше дълбочина, рибите можеха да се засилят достатъчно, така че сме виждали пъстърви да скачат по 2м във височина в опит да прескочат това водохващане(разбира се, надстройката от 40см пречеше на това). Вмомента, освен че е направен нескъпосан опит за рампа, падащата вода се процежда в камънака и нищо не може да мине никъде, няма го и водното огледало, където лятно време оцеляваха рибите.

Задаваме си въпроса:

Дали има издадено разрешително за ползване на ПВТ за това деяние?

Ами откъде се взе всичкия насипан камък и чакъл? - очевидно е изкопан от някоя река, но чисто визуално, натрупаното количество превъзхожда това, което би трябвало да е изграбано над водохващането(освен това, над водохващането имаше и мека тиня и нанос)

Изпращаме въпросите си по реда на ЗДОИ(приложено към настоящия сигнал)

Огромно количество битови отпадъци в коритото на река Крива река - специално за РИОСВ Пазарджик

Подаваме сигнал за това, че река Крива река се е превърнала в истинско нерегламентирано сметище.

Подробна представа за състоянието и обема на натрупаните битови отпадъци може да добиете от прикаченият архив със снимки.

Като обосновка на нуждата от спешни мерки за премахване посоченото незаконно сметище, привеждаме следните правни и други основания:

- Изхвърлянето на отпадъци на описаната територия **не е регламентирано в наредбата по чл. 22** от Закона за управление на отпадъците (ЗУО), **приета от Общински съвет – Белово и не е част от регионалната система за управление на отпадъците на общината изградена съгласно чл. 23 от ЗУО**. Следователно, използването на нерегламентираното сметище нарушава забраните на чл. 29, ал. 2 от ЗУО, както и постигането на заложените цели в чл. 1, ал.3 от ЗУО.

- **Незаконното сметище уврежда територия попадаща в защитена зона 33 „Голак” BG0000304 - по директивата за опазване на хабитати.**

- **Поради разнородния характер на изхвърляните отпадъци, съществува съществен риск от токсично замърсяване на околната среда и застрашаване живота и здравето на хората.** Особено притеснителен е

факта, че депонирането се извършва върху заливните тераси на реката, което предполага разнасянето на отпадъците надолу по течението. Незаконни сметища и разнесени боклуци се откриват по цялото протежение на реката под село Сестримо, както и върху насипаните камъни при водохващането на Завода за хартия.

- Има множество отпадъци, които могат да бъдат опасни за дивите животни в района.

- Характерна особеност на този вид сметища е, че те непрекъснато и неконтролируемо се разрастват, като са предпоставка и за възникване на нови локални сметища.

Ние имаме огромен опит със сметищата по реките и сме категорични, че за голяма част от сметищата вина имат и местните управи, които не само бездействат, ами и приемат за нормално подобно управление на отпадъците в 21 век. На много места в страната, ако си говорите с местните, ще ви кажат, че "кмета така им е казал".

Всяка година ние чистим тоново с отпадъци от реките в нашите акции. Накарайте общините да впрегнат в тази дейност местните жители, които са причинили това на реката. Сигурен съм, че има начини.

Само един пример ще ви дам. Скоро подавахме сигнал за незаконно сметище край едно село. РИОСВ - Търново си свърши работа в рамките на компетенции. Скоро след това, на сметището, което вече беше почистено отново се появи боклуци. 1 час по-късно сметищата и мъжът и чистеха. Прекратете тази политика на възпитание на гражданите, че реките са сметища!!!

Моля РИОСВ - Пазарджик да ни изпрати входящ номер по сигнала за затрупаната с битови отпадъци река.

Река Марица и река Ибър:

Пътят ни отведе над село Радуил, където се събират реките Ибър и Марица. Още със спирането на колата до река Ибър ние онемяхме. Река Ибър просто я нямаше. Едва църцорещо поточе с видимо влошено екологично състояние - приличаше на някакъв мръсен градски канал.

За посещението може да се убедите от следното видео: <https://www.youtube.com/watch?v=3ASFV9Qz6pw&feature=youtu.be>

Прилагаме и снимка от мястото с координати: 42.27843601, 23.6869966

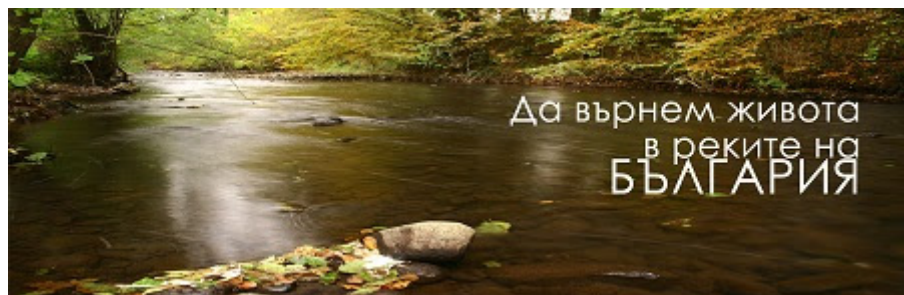
От там се насочихме към река Марица, до която се стига след 10 минути ходене по едно черно пътче покрай параклиса, разположен в близост до горното място. Снимки от река Марица няма да ви пускаме, защото дори не си направихме труда да слезем до коритото, но същата просто почти беше пресъхнала. Беше останала на локви свързани с църцорещо поточе, което се прескачаше с една крачка.

Ориентировъчни координати на река Марица: 42.276800, 23.681442

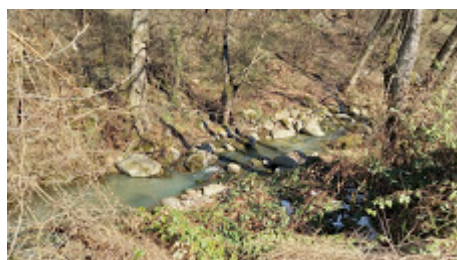
Всичко това ние наблюдавахме в период на снеготопене в района. Знаейки, че и двете реки са водохванати горе в НП Рила на кота 1200 и 1900м, за да подхранват деривациите на НЕК, а пък отделно на река Марица на кота 1000м сме се натъквали, по-нагоре от горните координати, на едно старо, вероятно питейно водохващане, за нас причината за състоянието им е ясна и тя е същата като при Крива река. 3 напълно ликвидирани легендарни реки след НЕК ЕАД, идващи от най-високата част на Рила, при пролетно снеготопене. Разбира се, ние само можем да предполагаме за извършителя и се надяваме Вие да извършите проверка и да ни информирате за установеното. Ние толкова малко вода в тези реки досега не сме виждали!!!

Предварително благодарим за разбирането и съдействието.

Поздрави,
Иван Пандъков
Председател на Сдружение "Балканка"
email: ivanpandakov@gmail.com / info@balkanka.bg
GSM: 0885 848 072
1715 гр. София
бул. Александър Малинов 87

3 прикачени файла

р. Ибър.jpg
1162K

 река Крива река.7z
19578K

 ЗДОИ Крива река_БДУВИБР-3.pdf
335K